

Titel Før frosten

Tema: Fattigdom, levevilkår på landet, ægteskab, Det Moderne Gennembrud
Fag: Dansk, historie
Målgruppe: 9.-10. klasse

Data om læremidlet:

Spillefilm: Før frosten, 2018, 101 minutter, instruktør: Michael Noer .

Vejledningen her giver et forslag til, hvordan man kan bruge spillefilmen "Før frosten" som baggrundstof til at give eleverne billeder på nethinden af vilkårene for de allerfattigste på landet i perioden under Det Moderne Gennembrud. Med afsæt i filmen kan man derefter arbejde videre med blandt andet periodens kunstmalerier og litteratur.

Faglige
kategorier
(Max. 3)

Kapitelsæt: Før frosten - 6 centrale scener fra filmen		
		Hent PDF med kapitelmærkning
01	Anslaget (SLUT 01:09) Se sammen filmens helt korte anslag. Hvad lægger I særligt mærke til ved motiver, farver og musik? Hvad tror I filmen kommer til at handle om? Hvorfor hedder den mon "Før frosten", set i lyset af filmens anslag?	00:00:33
02	Scene 1: I kirken (SLUT 07:32) Tal sammen om følgende: Hvorfor bliver Jens og hans datter bedt om at skifte plads i kirken? Hvad sker der mellem Signe og den unge mand bag hende? Hvordan reagerer Jens på det? Hvorfor river Jens en knap af sin jakke og giver den til sin datter? Hvad tænker I, at scenen siger om hierarkiet på landet i denne periode?	00:04:33
03	Scene 2: Et ægteskabstilbud (SLUT 16:00) Tal sammen om følgende: Hvad vil Ole og hans bror? Hvorfor har de en ost og en ko med? Hvordan reagerer Jens på situationen? Hvad tænker I, at scenen siger om ægteskabet på landet i denne periode?	00:12:59
04	Scene 3: En handel (SLUT: 38:10) Tal sammen om følgende: Hvorfor er Jens så opsat på at lave en handel med svenskeren? Hvad kan han få ud af det? Hvorfor siger svenskeren først nej og derefter ja til tilbuddet? Hvad tænker I, scenen siger om kvinders rettigheder i denne periode?	00:34:05
05	Scene 4: Forlovelsesfesten (SLUT:50:11) Tal sammen om følgende: Hvordan er livet helt konkret anderledes hos storbonden end hos Jens? Tænk både på bolig, tøj, mad, transport, skikke? Hvad tænker I, scenen siger om forskellen på rig og fattig på landet i denne periode?	00:45:54
06	Scene 5: Jens' udvikling (SLUT 01:17:49) Tal sammen om følgende: Hvordan har Jens udviklet sig gennem filmen? Hvad har han vundet? Hvad har han tabt? Giv helt konkrete eksempler. Hvad tænker I, at filmen fortæller om Jens' etik og moral?	01:15:30
07	Scene 6: Erkendelsen (SLUT) Tal sammen om følgende: Hvordan er forholdet mellem lydside og billedside i denne scene? Hvorfor tænker I, at instruktøren har lavet scenen på den måde? Hvordan er stemningen til denne brudevals sammenlignet med scenen hjemme på gården, hvor Jens og Signe ævede sig? Hvad tænker I, at denne scene siger om Jens' egen erkendelse af, hvordan tingene har udviklet sig?	01:34:28

Introduktion til læreren

Før frosten er Michael Noers barske fortælling om den selvejende bonde Jens, der oplever en social deroute, da høsten slår fejl. For at undgå den totale katastrofe arrangerer han en handel med en svensk storbonde, som inkluderer både gården og hans datter, Signe. Alt for sent opdager han, at han i forsøget på at sikre familien og sig selv har solgt ud af både tilhørsforhold, integritet og moral. Filmen er en benhård skildring af livet på landet i slutningen af 1800-tallet.

Faglig relevans/kompetenceområder

Det nye, eleverne skal lære, kan udtrykkes i følgende læringsmål:

- Eleverne kan deltage i samtaler om, hvordan 6 centrale filmscener skildrer periodens syn på magthierarkier, ægteskab, kvinders rettigheder og boligforhold.
- Eleverne kan i grupper lave en 5-7-minutters samtalepodcast i WeVideo, hvor de præsenterer en central scene fra filmen og trækker tråde til perioden "Det Moderne Gennembrud".

Før I ser filmen

Klæd eleverne på til at opleve filmen ved at fortælle dem om perioden Det Moderne Gennembrud (1870-1920). I kan blandt andet komme ind på:

- At fokus i kunsten var på "at sætte problemer til debat"
- At perioden er en reaktion på romantikkens temaer, genrer og beskrivelser af det idéelle
- At især de fattige og kvindernes vilkår kom i fokus
- At der skete en stor europæisk udvandring til Amerika

Det vil også være en stor hjælp for eleverne, hvis de på forhånd kender til betydningen af følgende ord:

aftægt   medgift   selvejere
daglejere   fattiglemmer
storbønder   fattiggården

Mens I ser filmen

Der er udarbejdet et kapitelsæt til filmen, som laver en række nedslag med konkrete forslag til diskussionsspørgsmål og faglige vinkler. Nedslagene er udvalgt, fordi de både er med til at definere filmens temaer, men også fordi de har en mere generel relevans i forhold til Det Moderne Gennembruds centrale problemstillinger. Kapitelsættet bookes

nemt sammen med filmen og gør det muligt for læreren hurtigt at finde frem til de relevante scener. Kapitlerne ser således ud:

Kapitelsæt: Før frosten - 6 centrale scener fra filmen		
		Hent PDF med kapitelmærkning
01	Anslaget (SLUT 01:09) Se sammen filmens helt korte anslag. Hvad lægger I særligt mærke til ved motiver, farver og musik? Hvad tror I filmen kommer til at handle om? Hvorfor hedder den mon "Før frosten", set i lyset af filmens anslag?	00:00:33
02	Scene 1: I kirken (SLUT 07:32) Tal sammen om følgende: Hvorfor bliver Jens og hans datter bedt om at skifte plads i kirken? Hvad sker der mellem Signe og den unge mand bag hende? Hvordan reagerer Jens på det? Hvorfor river Jens en knap af sin jakke og giver den til sin datter? Hvad tænker I, at scenen siger om hierarkiet på landet i denne periode?	00:04:33
03	Scene 2: Et ægteskabstilbud (SLUT 16:00) Tal sammen om følgende: Hvad vil Ole og hans bror? Hvorfor har de en ost og en ko med? Hvordan reagerer Jens på situationen? Hvad tænker I, at scenen siger om ægteskabet på landet i denne periode?	00:12:59
04	Scene 3: En handel (SLUT: 38:10) Tal sammen om følgende: Hvorfor er Jens så opsat på at lave en handel med svenskeren? Hvad kan han få ud af det? Hvorfor siger svenskeren først nej og derefter ja til tilbuddet? Hvad tænker I, scenen siger om kvinders rettigheder i denne periode?	00:34:05
05	Scene 4: Forlovelsesfesten (SLUT:50:11) Tal sammen om følgende: Hvordan er livet helt konkret anderledes hos storbonden end hos Jens? Tænk både på bolig, tøj, mad, transport, skikke? Hvad tænker I, scenen siger om forskellen på rig og fattig på landet i denne periode?	00:45:54
06	Scene 5: Jens' udvikling (Slut 01:17:49) Tal sammen om følgende: Hvordan har Jens udviklet sig gennem filmen? Hvad har han vundet? Hvad har han tabt? Giv helt konkrete eksempler. Hvad tænker I, at filmen fortæller om Jens' etik og moral?	01:15:30
07	Scene 6: Erkendelsen (SLUT) Tal sammen om følgende: Hvordan er forholdet mellem lydside og billedside i denne scene? Hvorfor tænker I, at instruktøren har lavet scenen på den måde? Hvordan er stemningen til denne brudevals sammenlignet med scenen hjemme på gården, hvor Jens og Signe øvede sig? Hvad tænker I, at denne scene siger om Jens' egen erkendelse af, hvordan tingene har udviklet sig?	01:34:28

Det kan eventuelt give mening at lade eleverne skrive 3-4 linjers noter som opsamling på de 7 samtaler, da de kan få brug for at blive mindet om pointerne, når de efterfølgende skal lave en lille samtalepodcast i mindre grupper.

Efter I har set filmen

Når eleverne har set filmen, lægges der op til, at de i mindre grupper skal lave en kort samtalepodcast, fx i programmet WeVideo, der er en del af Skoletubepakken. Det er meget nemt og intuitivt at arbejde med dette podcastværktøj, og der findes rigtig gode instruktionsvideoer på skoletube, der gør det nemt at komme i gang.

Her skal de formidle scenen til de andre i klassen og trække tråde til perioden Det Moderne Gennembrud.

Produktionsordren kunne se således ud:

Produktionsordre

Forestil jer, at I skal lave en lille podcast til podcastserien *Forstå en filmscene*. Podcasten skal kort genfortælle scenens handling og trække tråde til perioden Det Moderne Gennembrud. Der er tale om en samtalepodcast på 5-7 minutter, og I skal fordele rollerne **vært, historieekspert og 1-2 personer fra filmen**.

Værten skal byde velkommen, introducere filmen *Før Frosten* og derefter styre samtalen ved at stille spørgsmål til de øvrige medvirkende.

Personerne fra filmen skal ud fra værtens spørgsmål genfortælle scenen, fortælle om deres følelser og deres grunde til at handle, som de gør.

Historieeksperten skal trække tråde til den historiske periode Det Moderne Gennembrud.

Podcasten indledes og afsluttes med en jingle.

34

Værten kunne eksempelvis sige ting som:

*Velkommen til podcastserien "Forstå en filmscene". I dag har vi fokus på filmen ...
Der er en helt særlig scene, vi stiller skarpt på i dag ...
Med mig har jeg historieekspert ...
Vi er så heldige at have besøg af ...
Start med at fortælle, hvem er med i denne scene ...
Hvordan havde du det, da ...
Hvorfor reagerede du, som du gjorde, da ...*

Historieeksperten kunne sige ting som:

*Filmene foregår jo på et tidspunkt, hvor ...
I slutningen af 1800-tallet var det normalt at ...
På det her tidspunkt, var det et stort problem at ...
I Det Moderne Gennembrud var kunsten optaget af at ...*

Personerne fra filmen kunne sige ting som:

*Scenen foregår på ... og situationen er den at ...
Jeg var meget vred, fordi ...
Jeg kunne simpelthen ikke forstå at ...
Jeg reagerede på den måde fordi ...
Jeg fortryder at ...*

Supplerende materialer

- *Spot på litteraturhistorien*, Dansk lærerforening 2020,
- *Kanon i folkeskolen 1870-vor tid*, Alinea, 2005